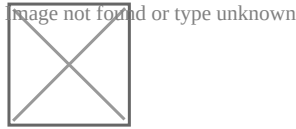

Γέροντας Παΐσιος: αυτός που έκρυβε επιμελώς τον εαυτό του (Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας Παντελεήμων)

/ [Πεμπουσσία](#)

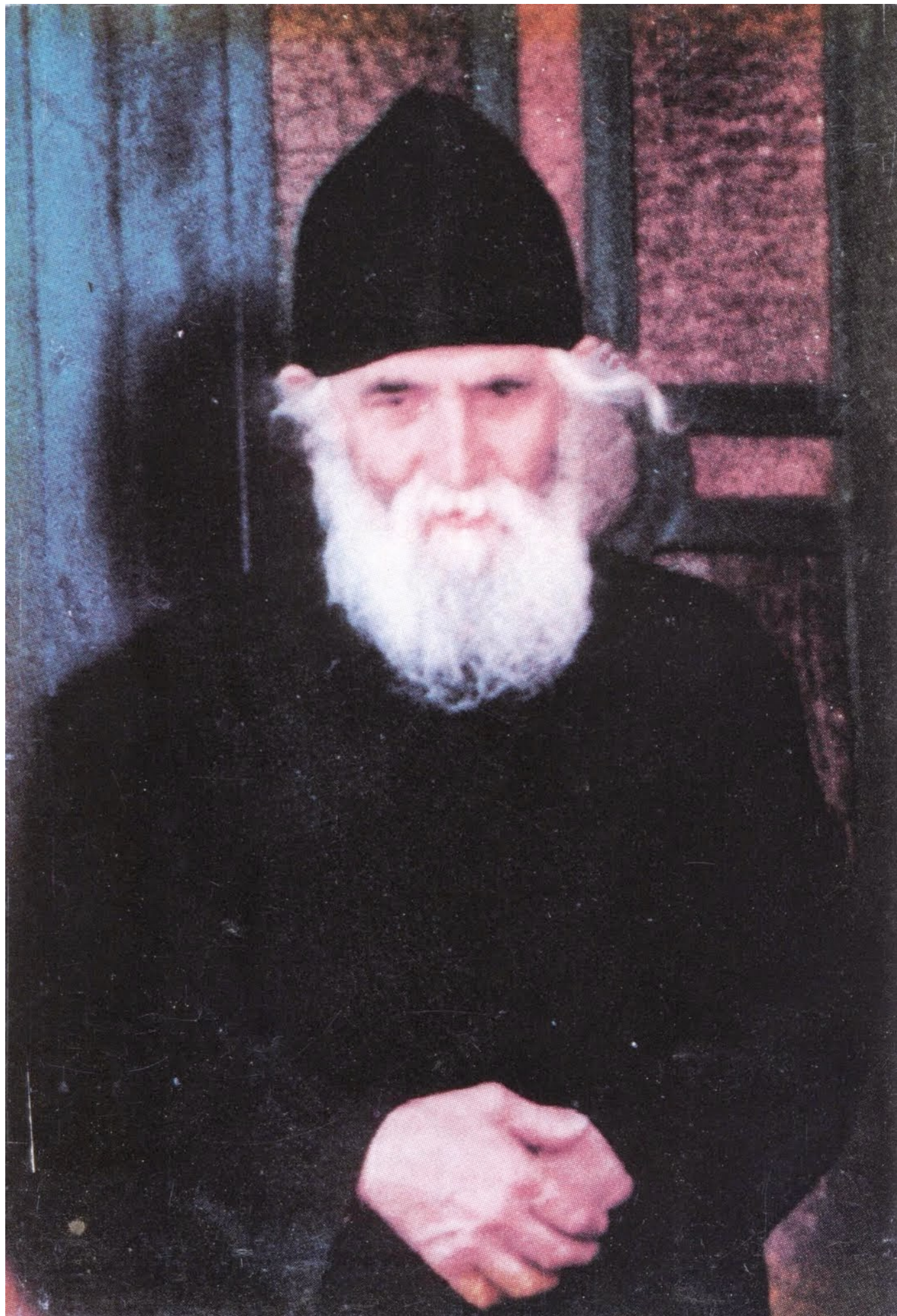

Ο Γέρων Παΐσιος

Είναι πολύ δύσκολο πράγμα να μιλήσει κανείς για έναν άνθρωπο, και ιδίως όταν αυτός ο άνθρωπος είναι ένας άνθρωπος του Θεού με όλη τη σημασία της λέξεως. Και τη δυ-σκολία αυτή επιτείνουν οι ίδιοι οι άνθρωποι αυτοί του Θεού, και ιδιαίτερα αυτός ο Γέροντας για τον οποίο μιλήσαμε απόψε, καθώς κρύβουν τον εαυτό τους από τα μάτια των ανθρώπων.

Ο Γέροντας Παΐσιος ήταν ένας άνθρωπος ο οποίος σε όλη του τη ζωή έκρυβε επιμελώς τον εαυτό του και τη ζωή του, σε σημείο να αισθάνεται πολύ δύσκολα και πολύ στενοχωρημένος με όσους προσπαθούσαν να μιλήσουν γι' αυτόν.

Αν ζούσε ακόμη σ' αυτόν τον κόσμο, οπωσδήποτε δεν θα τολμούσαμε, ούτε ο π. Μωυσής ούτε η ελαχιστότης μου να αναφερθούμε σ' αυτόν ή να μιλήσουμε γι' αυτόν, γιατί θα τον λυπούσαμε πολύ και, αν συνέβαινε αυτό, αν μιλούσαμε δηλαδή γι' αυτόν δημόσια, τουλάχιστον με τον π. Μωυσή με τον οποίο ζούσαν κοντά, θα είχε διακόψει κάθε σχέση.

Δεν είναι όμως μόνο αυτή η δυσκολία· είναι και το ότι δεν είναι δυνατό να περιγραφεί η ζωή ενός Αγίου· είναι κάτι το αδύνατο, το ακατόρθωτο. Ό,τι και να πει κανείς είναι λίγο και είναι μονομερές, γιατί ασφαλώς πολλοί πλησιάζουν τους αγίους Πατέρες, ελάχιστοι όμως μπορούν να αποδώσουν ακριβώς το πνεύμα τους και τη ζωή τους.

Από την άλλη όμως πλευρά είναι απαραίτητο να μιλούμε για τους αγίους ανθρώπους και να μην κρύπτουμε τα θαυμάσια του Θεού. Οι Άγιοι δεν είναι όντα εξωπραγματικά, είναι άνθρωποι οι οποίοι πίστεψαν στον Χριστό με όλη τους τη δύναμη. Είναι άνθρωποι οι οποίοι για την αγάπη του Χριστού αφιέρωσαν τον εαυτό τους στην άσκηση και στον αγώνα τον πνευματικό και δεν προέκριναν τίποτε άλλο στη ζωή τους από τον ίδιο τον Χριστό. Είναι, άνθρωποι οι, οποίοι ταύτισαν την ύπαρξή τους με τον Χριστό, ώστε να μπορούν να επαναλαμβάνουν και αυτοί μαζί με τον Απόστολο Παύλο «ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός» (Γαλ. 2, 20). Και έχουν τόσο ταυτιστεί στη συνείδηση της Εκκλησίας με τον Χριστό, ώστε μιλώντας για τον Χριστό, ο νους μας στρέφεται σ' αυτούς τους ανθρώπους, και μιλώντας πάλι για τους αγίους ανθρώπους είναι σαν να μιλούμε για τον Χριστό, διότι οι Άγιοι μάς οδηγούν στον Χριστό και ο Χριστός μάς δείχνει πως είναι πατέρας, είναι φίλος και είναι οικείος με τους Αγίους.

Είναι μεγάλη ευλογία να γνωρίζουμε τη ζωή των Αγίων και ακόμη μεγαλύτερη να γνωρίζουμε αγίους ανθρώπους και να μετέχουμε στη χάρη και στις ευχές των Αγίων. Και καθώς Άγιοι υπάρχουν σε κάθε εποχή, είναι εύκολο -και λόγω των μέσων που διαθέτουμε σήμερα- να γνωρίσουμε τη ζωή των αγίων ανθρώπων που ζουν σήμερα μεταξύ μας ή που έζησαν και κοιμήθηκαν πριν από λίγα χρόνια. Η Πρόνοια του Θεού επέτρεψε σε πολλούς από εμάς να γνωρίσουμε τέτοιους αγίους ανθρώπους, συγχρόνους Αγίους, για να στερεωθούμε περισ-σότερο στην πίστη και να προσπαθήσουμε και εμείς, ανάλογα με τις μικρές μας δυνάμεις, να αγωνισθούμε.

Ας μην αναζητούμε, λοιπόν, πρότυπα για τη ζωή και το έργο μας σε κοσμικούς ανθρώπους και άρχοντες, αλλά ας τα αναζητούμε στη ζωή των Αγίων της Εκκλησίας μας, στη ζωή των Μοναχών και των ασκητών που έζησαν στις ημέρες μας και βοήθησαν τόσες πολλές ψυχές να βρουν τον δρόμο προς τη σωτηρία και την αγιότητα, να βρουν τον τρόπο για να αντιμετωπίσουν τα καθημερινά τους προβλήματα, τις δυσκολίες και τους πειρασμούς.

Πολλές φορές αναζητούμε τα προσόντα ενός Κληρικού στη μόρφωση, στα πτυχία, στις γνώσεις ή τις ξένες γλώσσες και απορούμε όταν, ενώ κάποιοι τα διαθέτουν όλα αυτά, δεν συγκινούν τους ανθρώπους και δεν μπορούν να τους προσεγγίσουν. Αντίθετα πάλι βρίσκουμε ανθρώπους, κληρικούς και μοναχούς, που δεν διαθέτουν

κανένα από αυτά τα χαρακτηριστικά που κατά τη γνώμη μας θα προσείλκυαν τους ανθρώπους και μάλι-στα τους νέους. Κι όμως βλέπουμε πολλούς, πάρα πολλούς αν-θρώπους να προσφεύγουν σ' αυτούς, να τους αναζητούν όπου και αν βρίσκονται, και να αναπαύονται κοντά τους.

Τί έχουν αυτοί οι άνθρωποι και ελκύουν τις ψυχές; Είναι άνθρωποι της προσευχής και του αγώνα, είναι άνθρωποι του καθήκοντος και της αγάπης, είναι άνθρωποι της θυσίας και της προσφοράς προς τον συνάνθρωπο. Και ένας τέτοιος άνθρωπος, ένας τέτοιος σύγχρονος Άγιος ήταν και ο Γέροντας Παΐσιος.

Τί ήταν ο αείμνηστος Γέροντας Παΐσιος; Ένας απλός και ταπεινός Μοναχός ήταν και όμως προσέφερε τόσα πολλά στους ανθρώπους, που έτρεχαν να τον επισκεφθούν και να τον συμβουλευθούν. Ένας απλός Μοναχός ήταν, χωρίς ιδιαίτερη μόρ-φωση και εγκόσμια προσόντα, όμως έλαμψε και λάμπει στην Εκκλησία του Χριστού και σε ολόκληρη την Ορθοδοξία. Ένας πολύ απλός άνθρωπος ήταν, ταυτόχρονα όμως ήταν και ένας μάρτυρας της σαρκώσεως του θείου Λόγου. Γιατί γι' αυτόν τον άνθρωπο, το ότι ο Χριστός έγινε άνθρωπος ήταν το κέντρο της ζωής του.

Και αυτό το ένιωθε κανείς όταν συναντούσε και συναναστρεφόταν τον Γέροντα. Ένιωθε δηλαδή, ότι όλα όσα είπε ο Χριστός στο Ευαγγέλιο και όλα όσα είπαν οι Άγιοι και όλα όσα διαβάζουμε στη ζωή των Αγίων είναι όλα αληθινά, γιατί η ζωή του ήταν εναρμονισμένη με τη ζωή του Χριστού, με το Ευαγγέλιο του Χριστού, με τη ζωή των Αγίων. Ήταν ένας άν-θρωπος που βίωσε ακριβώς το μυστήριο της σαρκώσεως του θείου Λόγου. Και η βίωση αυτή του μυστηρίου της σαρκώσεως του θείου Λόγου, τον έκανε να βιώσει και τη θυσία του. Έτσι η ζωή του ήταν αφοσιωμένη στη λατρεία του Θεού, στην προσ-ευχή και στη διακονία των ανθρώπων.

Είχα την ευλογία να συναντήσω τον π. Παΐσιο για πρώτη φορά όταν ήμουν πολύ νέος, γύρω στο 1965-66, όταν νοσηλευό-ταν στο Ασβεστοχώρι της Θεσσαλονίκης μετά από μία σοβαρή εγχείρηση.

Ο π. Παΐσιος ήταν κάτι το ξεχωριστό. Κάθε φορά -ομολο-γούν όσοι είχαν στενές σχέσεις μαζί του- η συνάντησή τους μαζί του ήταν ένα γεγονός.

Έλεγε ο Γέροντας Σωφρόνιος του Έσσεξ, ότι «η συνάντηση με ένα άνθρωπο του Θεού αποτελεί ένα προφητικό γεγονός». Και πράγματι αυτό επαληθευόταν στον Γέροντα Παΐσιο σε απόλυτο βαθμό. Η συνάντηση με αυτόν τον άνθρωπο ήταν ένα σημείο, ένα προφητικό γεγονός, το οποίο γινόταν από μόνο του, και ενώ μπροστά στα μάτια των άλλων γινόταν θαυμά-σια, εν τούτοις όλα καλυπτόταν μέσα στην

απλότητα και την ταπείνωση.

Θα μου επιτρέψετε να αναφέρω ένα περιστατικό από τη ζωή του Γέροντα, το οποίο δείχνει ξεκάθαρα σε όλους μας ποιά θέση είχε στη ζωή του Γέροντα η προσευχή και η μέριμνα για τον άνθρωπο.

Την παραμονή των Χριστουγέννων, ο Γέροντας είχε πάρα πολύ κόσμο στο Κελλί του, την Παναγούδα, όλη την ημέρα και μέχρι την ώρα που χτυπούσαν οι καμπάνες για την αγρυπνία εκείνος έβλεπε κόσμο. Και όμως στη συνέχεια πήγε μέσα στη νύκτα στο Κουτλουμούσι για την αγρυπνία. Δέκα ολόκληρες ώρες διήρκεσε η αγρυπνία των Χριστουγέννων και σε όλη την αγρυπνία ο Γέροντας ήταν όρθιος, κρεμασμένος από το στασίδι του. Ήταν ηλικιωμένος και άρρωστος, με μισό πνεύμονα, με χίλια δυό προβλήματα υγείας, άγρυπνος σε όλη του τη ζωή, κουρασμένος, καθώς όλη την ημέρα, όπως είπαμε, έβλεπε κόσμο· και όμως όλη τη νύκτα παρέμεινε άγρυπνος και ακολουθούσε την πορεία της αγρυπνίας.

Τελείωσε η αγρυπνία, πήγανε στην Τράπεζα, ο Γέροντας έκανε πως έφαγε, δεν έτρωγε, κάτι τσίμπησε και έφυγε για την καλύβη του. Πίσω του ακολουθούσε κόσμος, όπως συνέβαινε συνήθως. Ο Γέροντας όμως δεν υπολόγισε την κούραση, δεν αναζήτησε την ανάπαυση. Έφθασε το απόγευμα και εκείνος έβλεπε ακόμη κόσμο. Όταν τον ρώτησαν εάν ξεκουράστηκε καθόλου απάντησε αρνητικά και μάλιστα πρόσθεσε πως ίσως είχε να κοιμηθεί από προχθές ή αντιπροχθές. Είχε ξεχάσει από πότε είχε να κοιμηθεί, και μάλιστα αστειευόμενος, ρωτούσε αν είναι ημέρα ή νύκτα.

Θα μπορούσε να σκεφθεί κανείς αν ήταν δυνατό με τόσο κόσμο που έβλεπε ο Γέροντας, να μπορούσε να διατηρεί μέσα του το πνεύμα της προσευχής ή, αν για να προσεύχεται κανείς αδιαλείπτως, θα πρέπει να είναι σε απόλυτη ησυχία και απομονωμένος. Ο Γέροντας είχε όλη την ημέρα κόσμο, πάρα πολλούς ανθρώπους, άραγε προσευχόταν, άραγε έλεγε την ευχή, είχε μέσα του την αδιάλειπτη προσευχή;

Την απάντηση σε όλα αυτά την έδωσε ο Γέροντας, χωρίς κανείς να τον ρωτήσει, σε κάποιο συνομιλητή του που είχε όλα αυτά τα ερωτηματικά μέσα του. Καθισμένος σε ένα κορμό δέν-δρου του λέει· «Ξέρεις, πριν από οκτώ χρόνια καιγόταν η καρδιά μου από αγάπη για τον Χριστό τόσο πολύ, ώστε έλιωναν τα κόκαλά μου σαν λαμπάδες, σαν να ήμουν, δηλαδή, ολόκληρος μια πυρκαγιά. Και καιγόμουν ολόκληρος για την αγάπη του Θεού. Αφού μια φορά πήγαινα στις Καρυές και από το πλήθος αυτής της αγάπης του Χριστού διαλύθηκα και δεν μπορούσα να περπατήσω και έπεσα μπρούμυτα σε μια γωνιά εκεί στο δάσος και προσευχόμουν και έκλαιγα και παρακαλούσα τον Θεό να πάρει λίγο από επάνω μου

αυτό το κύμα της χάριτος για να μπορέσω να πάω στη δουλειά μου. Δεν μπορούσα να κάνω ούτε ένα βήμα, γιατί καιγόμουν ολόκληρος από την αγάπη του Χριστού. Εδώ όμως και οκτώ χρόνια περίπου αυτό που αισθανόμουν για τον Θεό το αισθάνομαι για τον κόσμο και έχω μέσα στην καρδιά μου μεγάλο πόνο για τον κόσμο και δεν μπορώ, λιώνω, δεν μπορώ να διώξω κανένα άνθρωπο και μιλώντας με τους ανθρώπους και ωφελώντας τους ανθρώπους παίρνω πίσω αυτό το οποίο τους δίνω και μεταβάλλεται μέσα μου σε προσευχή, όπως ακριβώς τότε που ήμουν τελείως μόνος μου».

Έτσι έδωσε ο Γέροντας λύση σε όλες τις απορίες και απάντηση σε όλα τα ερωτήματα που γεννιούνται μερικές φορές μέσα μας ή και διατυπώνονται και σε συζητήσεις. Πολλοί λένε συνήθως· ποιά είναι η προσφορά των Μοναχών; Απομακρύνονται από τον κόσμο και προσεύχονται. Δεν θα ήταν καλύτερα να μένουν στον κόσμο και να ασκούν ένα κοινωνικό έργο σαν αυτό που άσκησαν οι μεγάλοι Πατέρες σαν τον Μέγα Βασίλειο;

Όμως οι Μοναχοί, οι ασκητές και οι Άγιοι δεν προσεύχονται μόνο για τον εαυτό τους. Προσεύχονται για όλο τον κόσμο, τον οποίο δεν αρνούνται, αλλά υπεραγαπούν, όπως ακούσα-με να λέει ο Γέρων Παΐσιος. Αγαπούν τους ανθρώπους και προσεύχονται γι' αυτούς. Αγαπούν τους ανθρώπους και τους δέχονται για να ακούσουν τα προβλήματά τους και να τους συμβουλεύσουν, επιτελώντας έτσι ένα τεράστιο, αν και αφανές, κοινωνικό έργο.

Αυτός ο άνθρωπος, ο Γέρων Παΐσιος, δεν λογάριασε ποτέ τον εαυτό του. Ολόκληρη η ζωή του ήταν μία ανελέητη άσκη-ση. Φοβερός άνθρωπος. Πολλοί άνθρωποι που τον έζησαν από κοντά και μάλιστα για πολλά χρόνια, εντυπωσιαζόταν κάθε φορά που τον έβλεπαν, σαν να τον έβλεπαν για πρώτη φορά. Η αίσθηση που έδινε σε όποιον τον έβλεπε ήταν αυτή του αυστηρού ανθρώπου, του ανελέητου ανθρώπου για τον εαυτό του και του ανθρώπου με πολλή μεγάλη αγάπη για τον άλλο άνθρωπο. Διότι όσο πιο αυστηρός είναι ο Μοναχός ή ο Κλη-ρικός με τον εαυτό του τόσο καλύτερα μπορεί να κατανοήσει τις δυσκολίες και τον κόπο του πνευματικού αγώνα, μπορεί να κατανοήσει πόσο δύσκολο είναι για ένα άνθρωπο, για ένα νέο που ζει στη σύγχρονη κοινωνία, που ζει στον κόσμο μέσα σε τόσους πειρασμούς και τόσες αμαρτωλές επιδράσεις και επιρροές να ζήσει την εν Χριστώ ζωή. Γι' αυτό αντιμετωπίζει και τον ίδιο και τα σφάλματα και τα λάθη και τις πτώσεις του με αγάπη, με συμπάθεια, με κατανόηση. Προσπαθεί όχι να τον απογοητεύσει και να τον συντρίψει, αλλά να τον στηρίξει και να τον βοηθήσει. Και αυτό έκανε σε όλη του τη ζωή ο Γέρων Παΐσιος, όπως και όλοι οι Άγιοι.

Και αποτελεί μεγάλη ευλογία για εμάς που είμαστε Ορ-θόδοξοι χριστιανοί να

ξέρουμε ότι μέσα στην Εκκλησία μας έχουμε σήμερα Αγίους, τους οποίους ζήσαμε και είδαμε τις ενέργειες του Θεού μπροστά μας. Είναι μεγάλος πλούτος και μεγάλη παρηγορία και μεγάλη δύναμη για εμάς η παρουσία των Αγίων στη ζωή μας. Αυτό το γεγονός δεν παρατηρείται πουθενά αλλού, παρά μόνο στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Γι' αυτό και πρέπει να είμαστε πολύ ευγνώμονες προς τον Θεό, γιατί είμαστε Ορθόδοξοι χριστιανοί, γιατί έχουμε ζώσα Εκκλησία και τη ζώσα σχέση με τον ζώντα Θεό.

Και να γνωρίζουμε ότι αυτός ο δρόμος των Αγίων είναι ο δρόμος τον οποίο παρέδωσε ο Θεός στον κόσμο, είναι ο δρόμος τον οποίο βάδισαν οι Άγιοι, οι Προφήτες, οι Απόστολοι. Την ίδια εμπειρία είχαν όλοι οι Άγιοι από τον πρώτο μέχρι σήμερα. Είναι η ίδια ακριβώς εμπειρία, η ίδια πνευματική κατάσταση, το ίδιο άγιο Πνεύμα το οποίο ενεργεί.

Αυτή είναι, νομίζω, η μεγάλη σπουδαιότητα της παρουσιάσεως και του αγίου Γέροντος Παϊσίου, όπως και των άλλων συγχρόνων αγίων, μέσα από αυτές τις εσπερίδες που καθιερώσαμε στο πλαίσιο των «Παυλείων» υπό τον τίτλο «Σύγχρο-νες μορφές της Εκκλησίας», γιατί οι Άγιοι επαληθεύουν όλα όσα μας δίδαξε ο Χριστός. Όλα αυτά τα έζησαν οι Άγιοι και βλέπουμε να τα ζουν και σήμερα μπροστά μας. Αυτό είναι για μας η πολύτιμη κληρονομιά και βέβαια εναπόκειται σε μας να αγωνισθούμε, ο καθένας ανάλογα με τις δυνατότητές του.

Θα τελειώσω με αυτό που έλεγε ο Γέροντας για τους αν-θρώπους που είναι στον κόσμο. Όταν επέστρεψε από την Αυστραλία, έλεγε ότι στην Αυστραλία υπάρχει πολλή χάρις του Θεού. Και έλεγε ότι οι άνθρωποι αγιάζουν εκεί κάνοντας υπομονή στον πολύ πόνο που έχουν. Και εκτιμούσε πάρα πολύ τους ανθρώπους που είναι στον κόσμο, για την υπομονή που κάνουν. Έλεγε πολλές φορές εκτιμώντας την υπομονή που κά-νει μια γυναίκα με ένα παράξενο άνδρα· «ξέρετε τί πνευματικά μέτρα είναι αυτά που επιτυγχάνει;». Ή για ένα άνθρωπο που όλη μέρα δουλεύει και μετά έρχεται στο σπίτι και αγωνίζεται να προσευχηθεί, έστω για λίγο, μετά από τόσο κόπο. «Αυτό έχει πολύ μεγάλη αξία ενώπιον του Θεού, διότι», έλεγε, «εμείς δεν έχουμε τίποτε άλλο, αυτό είναι το έργο μας».

Αυτό, λοιπόν, εύχομαι να μας δώσει ο Θεός σε όλους μας, και οι ευχές του Γέροντα να μας σκεπάζουν όλους και να μας αξιώσουν να έχουμε και εμείς τη χάρη του Θεού.

Πηγή: Σύγχρονες Οσιακές Μορφές, Έκδοσις Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας 2017, σ. 43 - 50.